

Svet v 2020 v znamenju morebitnih sprememb pri politiki ZDA

Novembrske volitve

lahko prinesejo zasuk v ključnih usmeritvah

Leto 2020 bo za svet pomembno, ker bodo ameriške predsedniške volitve v novembru 2020 pokazale, do katere mere se bo spreminjala ameriška usmeritev pri boju za uravnoteženje trgovinske menjave ter podpori obnovljivim virom. Ponovna izvolitev Trumpa bi verjetno pomenila vztrajanje ZDA pri fosilnih virih in manj spodbudno okolje za tehnologije, povezane s proizvodnjo obnovljive energije. Na drugi strani bi zmaga demokratskega predstavnika verjetno vodila do zdravstvene reforme in dviga davka na dobiček družb. Malo je sicer verjetno, da se bo sprememba pri ideologiji odrazila v velikem zasuku pri trgovinskih vojnah, saj bodo ZDA vztrajale pri bitki s Kitajsko na področju liberalizacije finančne panoge ter zaščite intelektualne lastnine. Več bo torej poudarka na uskladitvi regulatorne obravnave med različnimi trgi, manj pa na neposrednih carinah na izdelke. V 2020 naj bi 16 velikih azijskih gospodarstev podpisalo sporazum o gospodarskem sodelovanju (RCEP), pri čemer obstaja velika verjetnost, da se jim pridruži Kitajska. To bo vplivalo na precej drugačno oblikovanje vrednostnih verig v Aziji in bo imelo pomembne dolgoročne učinke na svetovno gospodarstvo.

Brexit in zelena EK glavni temi v Evropi

V Evropi je brexit do sedaj vplival na nenavadno gibanje trgovinskih tokov (povezano z rastjo in padcem zalog proizvodov v Združenem kraljestvu), zmanjšanje investicij v EU-28 in splošno slabše razpoloženje potrošnikov v Združenem kraljestvu. Naslednji datum za podpis izstopnega sporazuma je 31. januar 2020, vendar tudi podpis in prehodno obdobje verjetno ne bosta minila brez napetosti. Nova Evropska komisija bi si lahko

zastavila še ambicioznejše cilje pri doseganju cilja znižanja izpustov CO₂, kjer pa bo enotnost na preizkušnji, saj sta dve veliki članici (Nemčija in Poljska) pri tem bolj izpostavljeni kot druge.

Svetovni trg vozil navzgor, pri gospodarskih padec verjetnejši

Svetovni avtomobilski sektor se bo po naši oceni v 2020 okrepil (+1,7 %), vendar bo beležil padec pri industrijskih vozilih, predvsem zaradi manjše rasti trgovinskih tokov blaga in manjše potrebe po nakupu novih vozil. Na Kitajskem, največjem avtomobilskem trgu, se bo rast po dveh zaporednih letih padcev okrepila na okoli 4-5 %. Ameriški trg bo verjetno šibkejši, padec pri osebnih vozilih bo med 2 in 4 %, pri gospodarskih vozilih pa okoli 3-4 %. Zelo velik učinek na dinamiko vsakega avtomobilskega trga podaja tudi država z usmerjanjem potrošnikov glede spodbud pri nabavi električnih vozil, vgradnji domačih hitrih električnih polnilnic ter prepovedmi vstopov vozil z dizelskim pogonom v ožja mestna jedra. Te ukrepe je na ravni posameznih držav zelo težko predvideti, verjetno pa jih bo več v prihodnosti.

Trgovina vse bolj on-line

Rast v svetovni trgovini na drobno se bo upočasnila zaradi manjšega povpraševanja po luksuznih izdelkih zaradi nemirov v Hong Kongu in rasti on-line trgovine, ki se še vedno krepi ter znižuje bruto maržo v dejavnosti. V sektorju telekomunikacij bodo investicije v optiko in 5G tehnologijo ključne za rast novih naročnikov. Število naročnikov na mobilne pakete bo globalno zraslo za 3 %, tistih z dostopom do hitrega interneta kar za 6 %. V dejavnosti sicer vlada napetost, ker so kitajske družbe vse bolj dominantne pri zagotavljanju ustrezne infrastrukture. [gg](#)

**Prosti trgovinski
dogovor v Aziji
pomemben za regijo**

**Globalni trg vozil
z rastjo**

**Investicije v 5G ključne
za telekomunikacijska
podjetja**

Izgledi za slovensko gospodarstvo relativno dobri

Manj optimizma v predelovalnih dejavnostih in transportu, več pri potrošnikih in gradbeništvu.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

Rast zaposlovanja predvsem v gradbeništvu in storitvah.

Gospodarski obeti v Sloveniji se v zadnjem letu slabšajo, kar je povezano predvsem z ohlajanjem dinamike v mednarodnem okolju in šibkejšimi investicijami v poslovne zgradbe in transportno opremo. Tudi trendi v potrošnji tujih turistov v Sloveniji ne sledijo gibanju prenočitev, kar pomeni, da se rast turističnega izkupička umirja. Ob tem imamo na drugi strani še vedno velik nabor podatkov, ki govorijo v prid trošenju gospodinjstev, ki vendarle predstavljajo glavnino BDP (55 %). Kljub nižanju števila prodanih osebnih vozil (-3 %) se realna rast prodaje motornih vozil ohranja pri 4 %, kar je posledica višje povprečne prodajne cene vozil. Rast cen stanovanjskih nepremičnin ostaja prisotna, kar bo ob njihovi višini spodbudilo stanovanjsko gradnjo še nekaj četrletij, saj se število prebivalcev zaradi priseljevanja približuje 2,1 milijona, nominalna rast plač naj bi v 2020 ostala pri 5 %. Nizke obresti prav tako spodbujajo tak način varčevanja, ki je prebivalstvu tradicionalno zelo blizu. Varčevanje sicer v obdobju nizkih obrestnih mer tudi posredno ne prispeva veliko h gospodarski rasti, saj pomeni le prenos potrošnje v poznejše obdobje.

Upočasnitev prizanesla novim članicam EU

Pri Analitiki GZS ohranjamo oceno letne rasti BDP za leto 2019 pri 2,9 %, kljub temu, da je povprečna v zadnjih treh četrletjih znašala 2,7 %. Pri tem se je ocena rasti BDP za celotno predhodno leto znižala za pol odstotne točke, kar pomeni, da je bila kasnejša rast nižja od prve objave. Po naših izkušnjah na podlagi dolgoletne časovne vrste se ti odmiki sicer uravnatežijo, kar pomeni, da bi morale biti poznejše prve objave BDP kasneje popravljene navzgor. Mnenja smo, da so se kljub temu znatno povečala tveganja za doseganje nižje gospodarske rasti v 2019. Srednjeevropsko regijo hitro rastočih držav je zajelo upočasnjevanje gospodarske rasti v 3. četrletju, vendar so znižanja manjša, ker se je moč domačega povpraševanja okrepila bolj, kot je bilo predvideno. K temu je prispevala tudi razlika pri padcu avtomobilske verige, ki je bila pretežno prisotna v Nemčiji, manj pa v drugih državah v okolici, kjer so stroški proizvodnje v povprečju nižji. V Nemčiji tudi sestavljajo veliko vozil za globalni trg, medtem ko so v drugih srednjeevropskih državah z izdelki pretežno prisotni na evropskem trgu.

Stagnacija industrijske proizvodnje predvsem zaradi segmenta materialov in avtomobilske verige.

2020 bo leto potrošnikov in gradbenikov

Za naslednje leto ocenjujemo, da bo gospodarska rast na podobni ravni (2,7 %), k čemur bodo navsezadnje prispevali tudi 4 delovni dnevi več v 2020. Sezonska prilagojena rast pa se bo tako upočasnila za okoli pol odstotne točke. Rast zasebne potrošnje se bo upočasnila na okoli 2,8 %, kar bo posledica podobno visoke rasti povprečne plače (okoli 5 % nominalno) in nižje rasti novega zaposlovanja (+0,5 %). Nekateri ukrepi na področju socialnih transferjev (starševska nadomestila, uskladiitev pokojnine, dvojno delo upokojujencev ipd.) in pri razbremenitvi dohodnine bodo dodatno prispevali k višjemu razpoložljivemu dohodku gospodinjstev, ki pa se po naši oceni ne bo povsem prelil v tekočo potrošnjo, predvsem zaradi znatnega padca v razpoloženju potrošnikov, ki smo mu priča zadnjega pol leta in ki napoveduje previdnejše odločitve potrošnikov pri nakupu vozil in drugih potrošnih dobrin večjih vrednosti. Menimo, da se to razpoloženje ne bo preslikalo tudi na trg nepremičnin, ki ga prebivalstvo vidi kot del svojega varčevanja, namenjenega pretežno mlajšemu rodu. Pri tem ne smemo zanemariti druge motivacije za rast cen v urbanih središčih: turizma (Airbnb) ter zastojev, s katerimi se soočajo dnevni migranti, kar dodatno dviguje zanimanje ljudi za nakup nepremičnine v mestih.

Po naši oceni bo število registriranih delovno aktivnih v 2020 preseglo 900 tisoč, anketno število zaposlenih (vključuje pomagajoče delovne člane, študente in druge oblike dela, kjer prispevki za socialno varnost običajno niso obračunani) pa bo preseglo 1,05 milijona ljudi. Ob tem se bo rast priseljevanja nekoliko umirila (konec 2019 naj bi število prebivalcev preseglo 2,1 milijona), vendar je potrebna za zaposlitev kadrovskih potreb v gradbeništvu, industriji ter tudi osnovni socialni oskrbi.

Spremenila se bo tudi struktura zaposlovanja, saj bo manj delovnih mest v industriji (segment materialov in deloma avtomobilska veriga), medtem ko bo zaposlovanje v gradbeništvu in storitvenih dejavnostih še raslo. Industrijska proizvodnja se po naši oceni v 2020 ne bo krepila, predvsem zaradi padca novih naročil, ki je bilo najizrazitejše v dejavnosti kovin, nekovin ter delu avtomobilske verige. Segment visokotehnološkega izvoza, ki sedaj predstavlja okoli 12 % celotne industrijske proizvodnje, se bo še naprej

močno krepil ter obsegal predvsem generično farmacevtsko industrijo in elektroindustrijo.

Investicije z več poudarka na zgradbah, manj na strojih

Po naši oceni naj bi rast investicij v osnovna sredstva ostala nadpovprečna (5,5 % realno), vendar naj bi bil fokus investicij drugačen. Manj bo investicij v transportno opremo (težki tovornjaki, vlačilci) ter druge stroje (avtomatizacija), kar je povezano z upočasnjevanjem industrijske proizvodnje ter signali ključnih kupcev iz tujine, da se del dolgoročnih poslov ne obnovi ali obnovi za krajšo ročnost. Ciklične dejavnosti v industriji, kot sta avtomobilska industrija in strojogradnja, bodo beležile celo padec investicij, kar je povezano tudi s previdnostjo ključnih kupcev, ki se soočajo tako z večjim padcem prodanih vozil na Kitajskem kot manjšim v Evropi ter prehodom na nove tehnološke platforme, ki so povezane z električnimi vozili in hibridi. Neciklične dejavnosti bodo svojo investicijsko aktivnost ohranile, saj se bodo na eni strani soočile z višjim stroškom dela pri delovnih mestih z nižjo dodano vrednostjo ter na drugi s povpraševanjem po izdelkih, ki je relativno odporno na slabšanje razpoložanja potrošnikov pri nabavi.

Stanovanjska gradnja se bo pri zmerni rasti nepremičnin še naprej krepila, saj je povpraševanje še vedno precej večje od ponudbe, aktualne cene pa omogočajo profitabilno izvedbo projektov za vse vključene izvajalce. Pri nestanovanjski gradnji se bodo vlaganja v storitveni dejavnosti (logistika, telekomunikacije) ohranila, medtem ko bo pri industrijskih objektih obseg del verjetno nižji kot v 2019. Gradnja inženirskih objektov (ceste, mostovi,

predori, krožišča) bo še naprej naraščala, predvsem zaradi večjega črpanja sredstev ob zaključku evropske perspektive (podobno kot v 2013). Kot celota bo vrednost gradbenih del po naši oceni v 2020 narasla za okoli 9 %, kar bo nekoliko manj kot v 2019 (11 %).

Tveganja za slovensko gospodarstvo

Tveganja pri naši napovedi so povezana predvsem s trendi v svetovni prodaji vozil na ključnih svetovnih trgih (Kitajska, ZDA, Evropa), upočasnjevanjem rasti v ZDA (EU-28 je okrepila rast izvoza blaga v prvih osmih mesecih 2019 kar za 10 % medletno), političnim napredkom pri brexitu (ta negotovost dodatno ustvarja previdnost pri investicijah v EU-28), kot tudi drugimi geopolitičnimi dogodki, ki so pomembni za slovensko industrijo in potrošnike in imajo lahko posredno vpliv na višje cene energentov (predvsem nafte in plina) ali drugih ključnih surovin v predelovalni dejavnosti, kjer ima Slovenija skoraj 100 % uvozno odvisnost. [gg](#)

Rast plač, višanje socialnih izdatkov in rast zaposlovanja bodo prispevali k rasti domače potrošnje.

Napoved Consensus Economics in Analitike GZS za Slovenijo

BDP	2019	2020
Consensus Economics	2,8 %	2,6%
Analitika GZS	2,9 %	2,7%

Vir: Consensus Economics in Analitika GZS, december 2019

Analitika
GZS

PROIZVODNI PROGRAM

PREHRANA ŽIVALI

Rešitve za posamezne težave, ki nastajajo pri sodobni reji živali.

IZDELKI IZ BIOMASE

Izdelki iz biomase za uporabo v specifičnih vejah industrije.

ENOLOGIJA

Ekstrakti tanina za žlahtenje vin in žganih pijač

TEKSTIL IN USNJE

Za ustvarjanje edinstvenih lastnosti usnja in tekstila.

Tanin Sevnica d.d. Hermanova cesta 1, 8290 Sevnica, Slovenija, www.tanin.si

Vesel božič in uspešno 2020!

